

ผลการประเมินโครงการคุณธรรม 8 ประการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญ

- ▶ โครงการคุณธรรมนำความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ
- ▶ ผลความก้าวหน้าครั้งที่ 1 จำนวน 7,764 คน
  - ลดการประเมินเจตคติเกี่ยวกับคุณธรรมออก
  - เหลือพฤติกรรมคุณธรรมเพียงอย่างเดียว
  - แบ่งโครงการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนออกเป็น 17 กลุ่ม

ลักษณะกลุ่มโครงการ

- ▶ การเรียนการสอนวิชาศาสนา (ในห้องเรียน)
- ▶ กิจกรรมอบรมคุณธรรม พังเทศน์
- ▶ กิจกรรมพิธีกรรมทางศาสนาในโรงเรียน
- ▶ ค่ายธรรมะ
- ▶ ค่ายอบรมอื่น ที่พัฒนาคุณธรรม
- ▶ ค่ายลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
- ▶ กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
- ▶ กิจกรรมส่งเสริมความสะอาด
- ▶ กิจกรรมส่งเสริมความประหยัด
- ▶ กิจกรรมรณรงค์ความมีวินัย
- ▶ กิจกรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์
- ▶ กิจกรรมส่งเสริมมารยาท
- ▶ กิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี
- ▶ กิจกรรมส่งเสริมความมีน้ำใจ
- ▶ กิจกรรมบันทึกความดี
- ▶ กิจกรรมร่วมมือกับผู้ปกครอง
- ▶ กิจกรรมประกวดคุณธรรมนักเรียน
- ▶ กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมอื่น

เครื่องมือในการวิจัย

- ▶ พฤติกรรมคุณธรรม
- ▶ การตอบสนองความคาดหวังของสังคม
- ▶ แบบสำรวจลักษณะโครงการ

การเก็บข้อมูล

- ▶ เก็บข้อมูลพฤติกรรมคุณธรรม สามารถติดตามได้ 6,435 คน จาก 7,764 คน (คิดเป็น 83 %)
- ▶ เก็บข้อมูลโครงการด้วยการสัมภาษณ์ผสมกับตอบแบบสอบถาม

กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

อิทธิพลหลัก: เวลา

ทำโครงการ

พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนกันยายน 50

พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนมกราคม 51

Overall Gain

ไม่ทำโครงการ

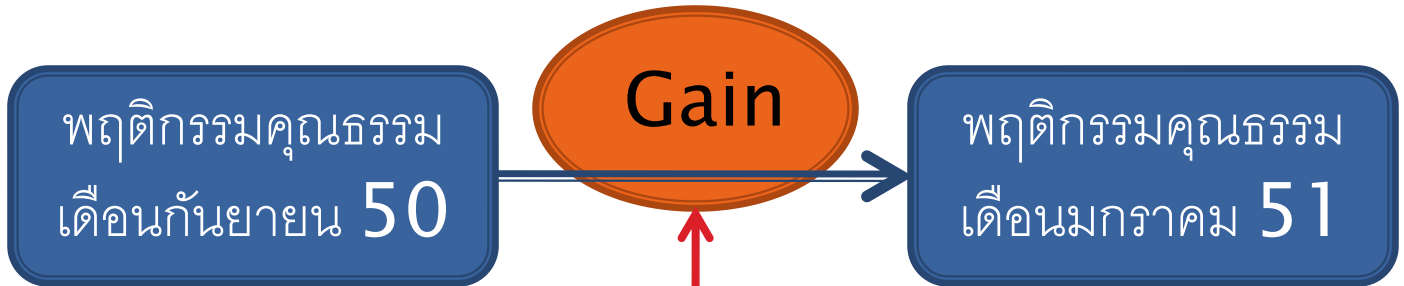
พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนกันยายน 50

พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนมกราคม 51

กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

อิทธิพลปฏิสัมพันธ์: โครงการ X เวลา

ทำโครงการ

Difference

ไม่ทำโครงการ

กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

อิทธิพลหลัก: โครงการ

ทำโครงการ

พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนกันยายน 50

พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนมกราคม 51

Difference

ไม่ทำโครงการ

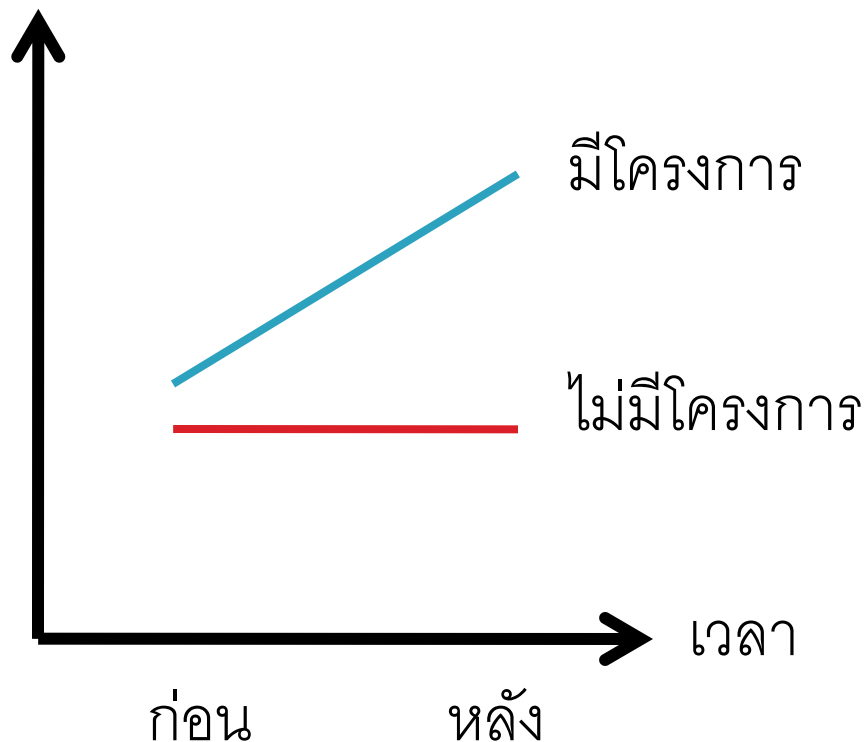
พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนกันยายน 50

พฤติกรรมคุณธรรม
เดือนมกราคม 51

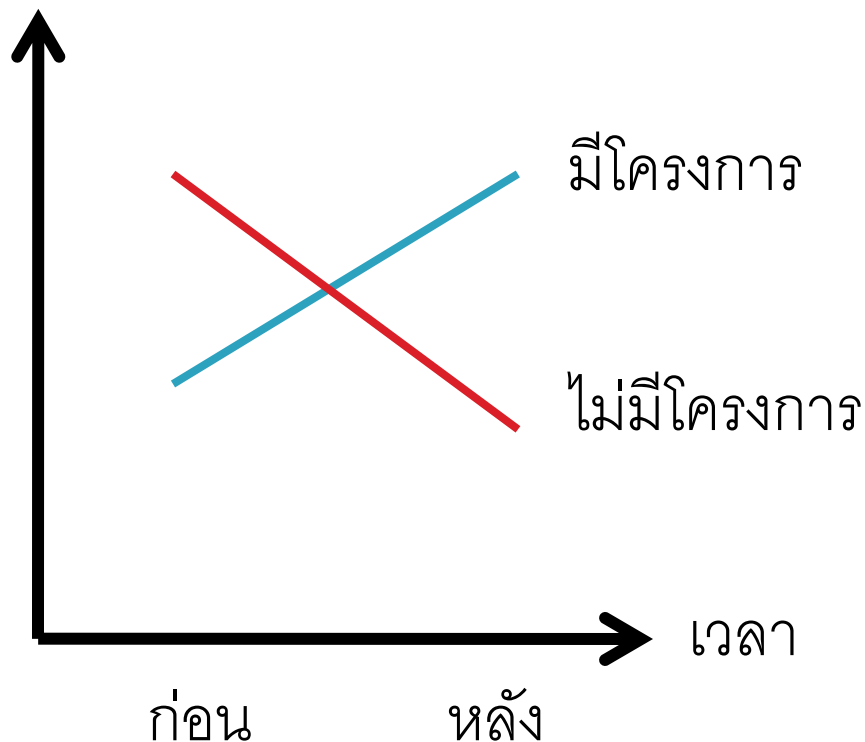
ตัวอย่าง: กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

พฤติกรรมคุณธรรม

ตัวอย่าง: กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

พฤติกรรมคุณธรรม

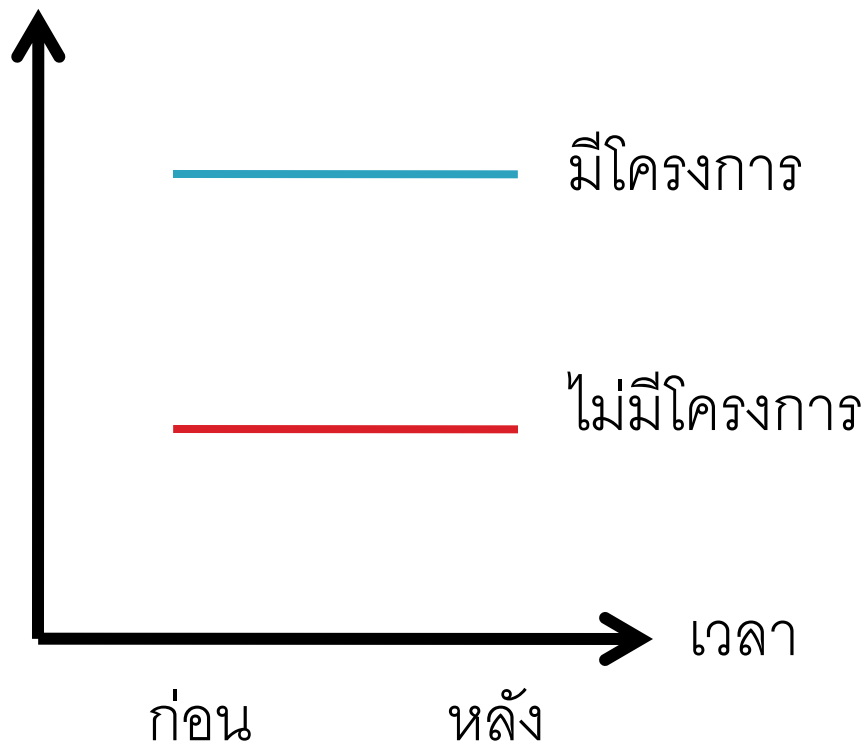
เวลา X โครงการ

เวลา

โครงการ

ตัวอย่าง: กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

พฤติกรรมคุณธรรม

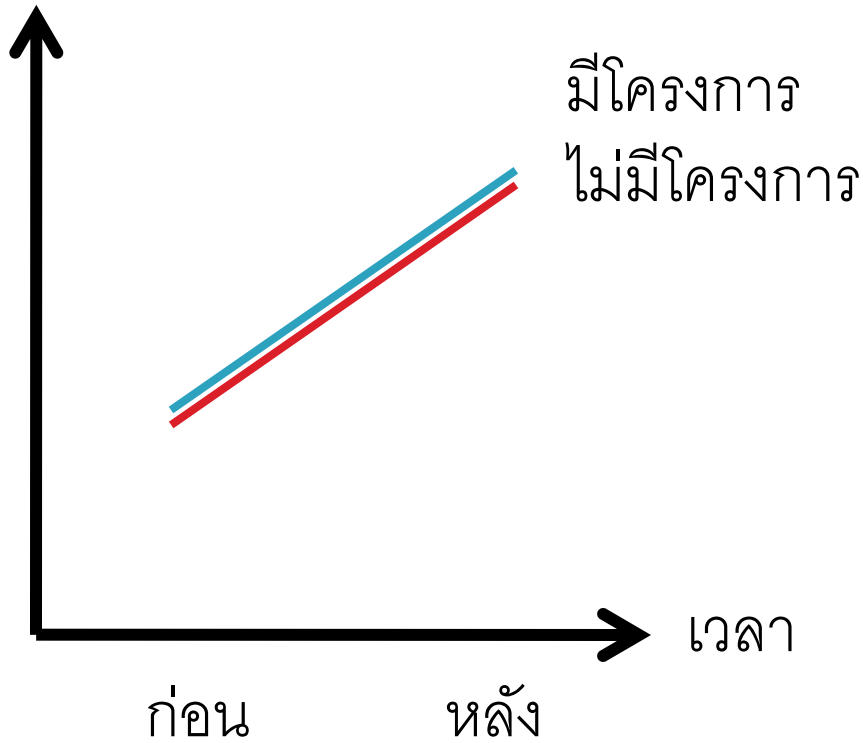
เวลา X โครงการ

เวลา

โครงการ

ตัวอย่าง: กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

พฤติกรรมคุณธรรม

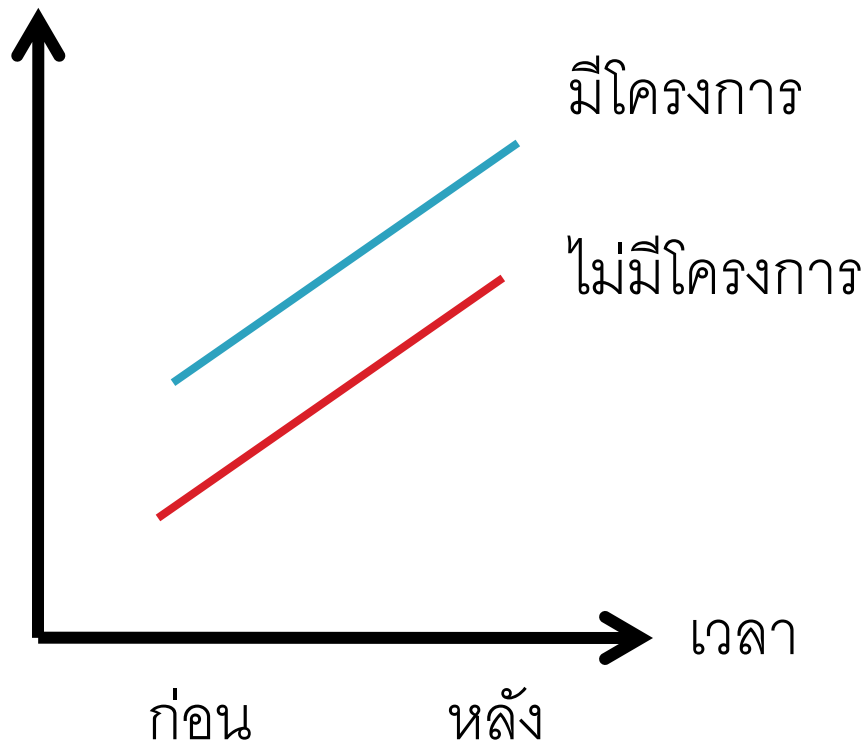
เวลา X โครงการ

เวลา

โครงการ

ตัวอย่าง: กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

พฤติกรรมคุณธรรม

เวลา X โครงการ

เวลา

โครงการ

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

- ▶ คะแนนที่เปลี่ยนแปลง (อิทธิพลหลักของเวลา)
- ▶ ความแตกต่างของคะแนนเปลี่ยนแปลงระหว่างโรงเรียน
- ▶ อิทธิพลของโครงการที่มีผลต่อคะแนนเปลี่ยนแปลง (อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงการและเวลา)
- ▶ อิทธิพลของโครงการที่มีผลต่อคะแนนโดยรวม (อิทธิพลหลักของโครงการ)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลหลักของเวลา)

	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	อิทธิพลของ เวลา (ปรับแก้)	ความแตกต่าง ของอิทธิพล ของเวลา ระหว่าง รร.	ขนาดอิทธิพล ระดับนักเรียน	ขนาดอิทธิพล ระดับโรงเรียน
มหาวิทยาลัย	3.19	3.23	0.02	0.029**	0.16	0.56
อาชีวศึกษา	3.03	3.09	0.03**	0.023*	0.22	0.38
มัธยมปลาย	3.20	3.21	0.01	0.018	0.04	0.10
มัธยมต้น	3.16	3.16	0.00	0.042**	0.00	0.00
ประถมปลาย 3	3.13	3.08	-0.03*	0.045**	-0.16	-0.18
ประถมปลาย 4	3.01	3.07	0.03	0.086**	0.19	0.22

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

- ▶ แบ่งการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเรียน
  - มหาวิทยาลัย (ไม่ได้เก็บข้อมูลโครงการ)
  - อาชีวศึกษา
  - มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 3)
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 4)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

- ▶ แบ่งการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเรียน
  - มหาวิทยาลัย (ไม่ได้เก็บข้อมูลโครงการ)
  - อาชีวศึกษา
  - มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 3)
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 4)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

อาชีวศึกษา

▶ การจัดทำโครงการ

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	เวลา X โครงการ	โครงการ	เวลา
1 การเรียนศาสนา	60	55	-0.01	0.06	0.03**
2 อบรมคุณธรรม	70	55	-0.01	0.05	0.03**
3 พิธีกรรมศาสนา	90	80	0.00	-0.01	0.03**
4 ค่ายธรรมะ	40	10	-0.01	0.01	0.03**
5 ค่ายคุณธรรมอื่น	50	10	0.03	0.01	0.03**
6 ค่ายลูกเสือ	55	5	-0.03	0.02	0.03**
7 ต้านยาเสพติด	80	40	0.03	0.01	0.03**
8 เสริมความประหยัด	75	55	-0.02	0.09	0.03**
9 เสริมความซื่อสัตย์	50	50	-0.03	0.09*	0.03**

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

อาชีวศึกษา

โครงการ

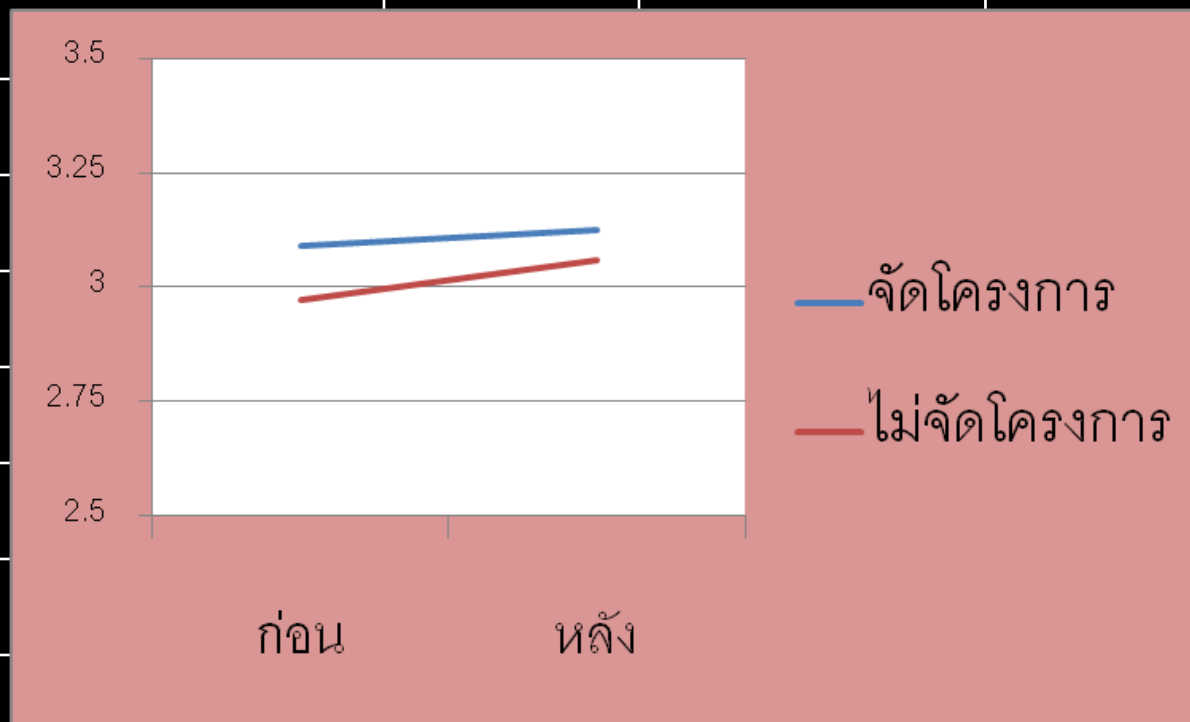
ร้อยละทำ

ร้อยละทำทั้งหมด

เวลา X โครงการ

โครงการ

เวลา

ก่อน

หลัง

— จัดโครงการ

— ไม่จัดโครงการ

9 เสริมความซื่อสัตย์

50

50

-0.03

0.09*

0.03**

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

อาชีวศึกษา

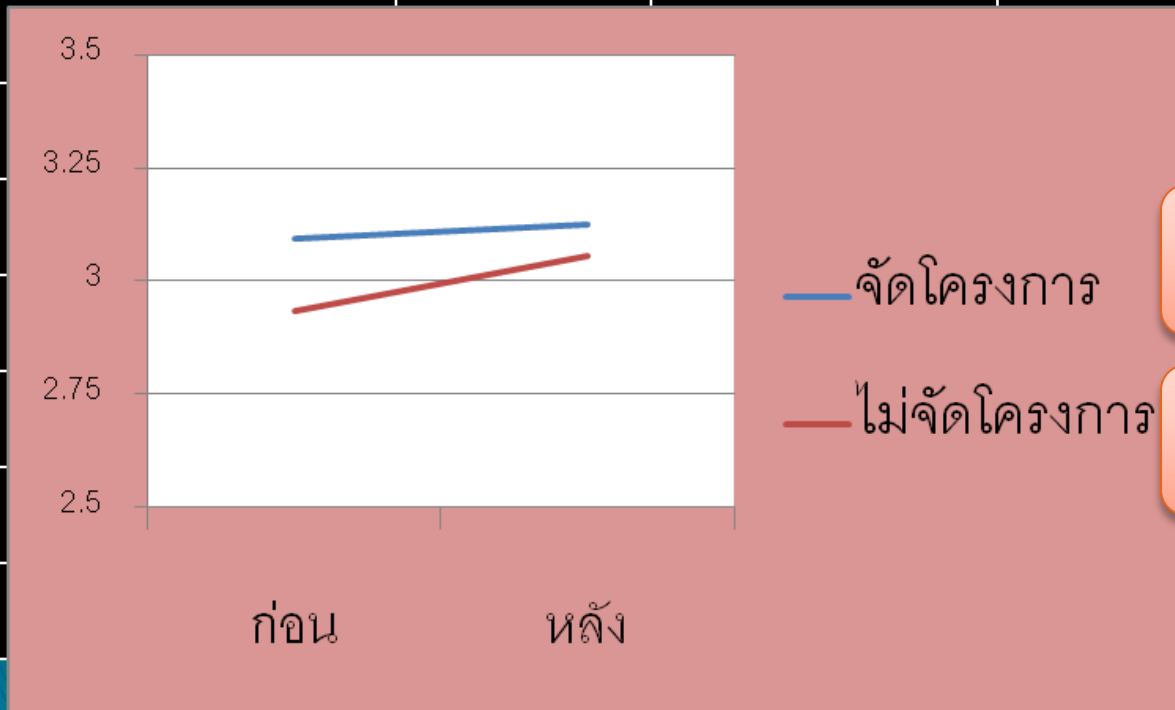
โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	เวลา X โครงการ	โครงการ	เวลา
10 เสริมมารยาท	75	45	-0.04*	0.11**	0.03**
11 เสริมสามัคคี	65	45	-0.05**	0.01	0.03**
12 เสริมความมีน้ำใจ	90	55	-0.03	0.02	0.03**
13 บันทึกรักความดี	50	45	-0.03	0.07	0.03**
14 ร่วมมือผู้ปกครอง	50	35	-0.02	-0.01	0.03**
15 ประกวดคุณธรรม	45	20	-0.02	0.08	0.03**
16 เสริมความสะอาด	90	90	-	-	-
17 เสริมความมีวินัย	100	100	-	-	-

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

อาชีวศึกษา

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	เวลา X โครงการ	โครงการ	เวลา
10 เสริมมารยาท	75	45	-0.04*	0.11**	0.03**

$$d = 0.02$$

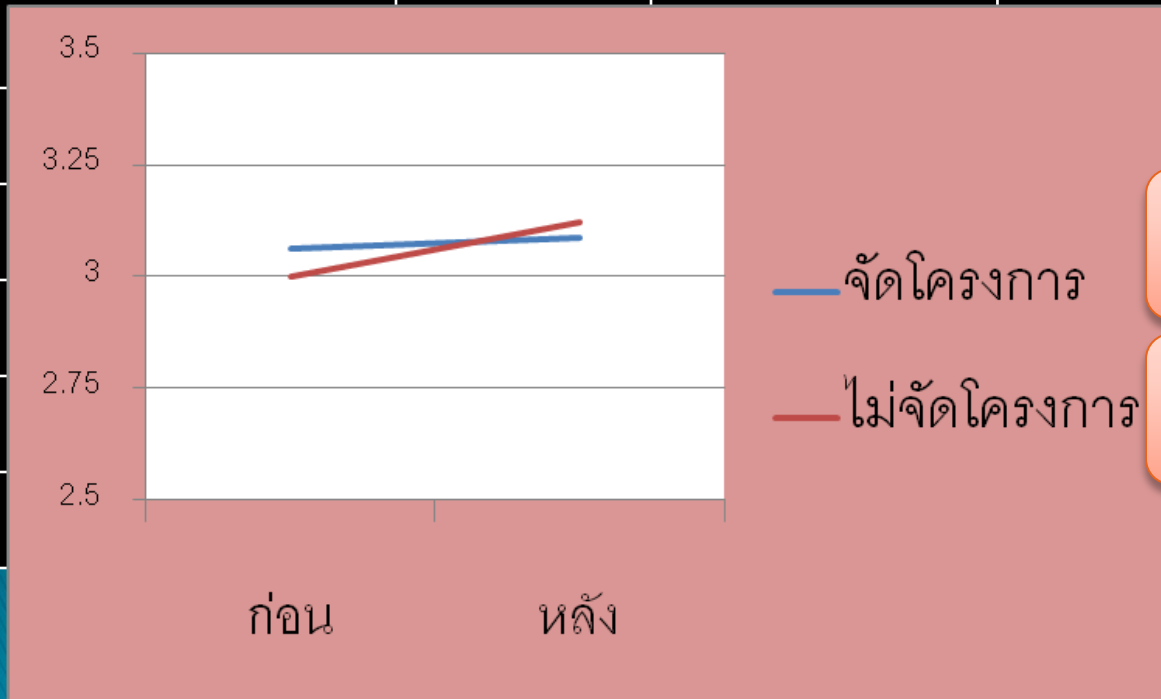
$$d = 0.06^{**}$$

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

อาชีวศึกษา

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	ผลปฏิสัมพันธ์	โครงการ	เวลา
11 เสริมสามัคคี	65	45	-0.05**	0.01	0.03**

$d = 0.01$

$d = 0.06^{**}$

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

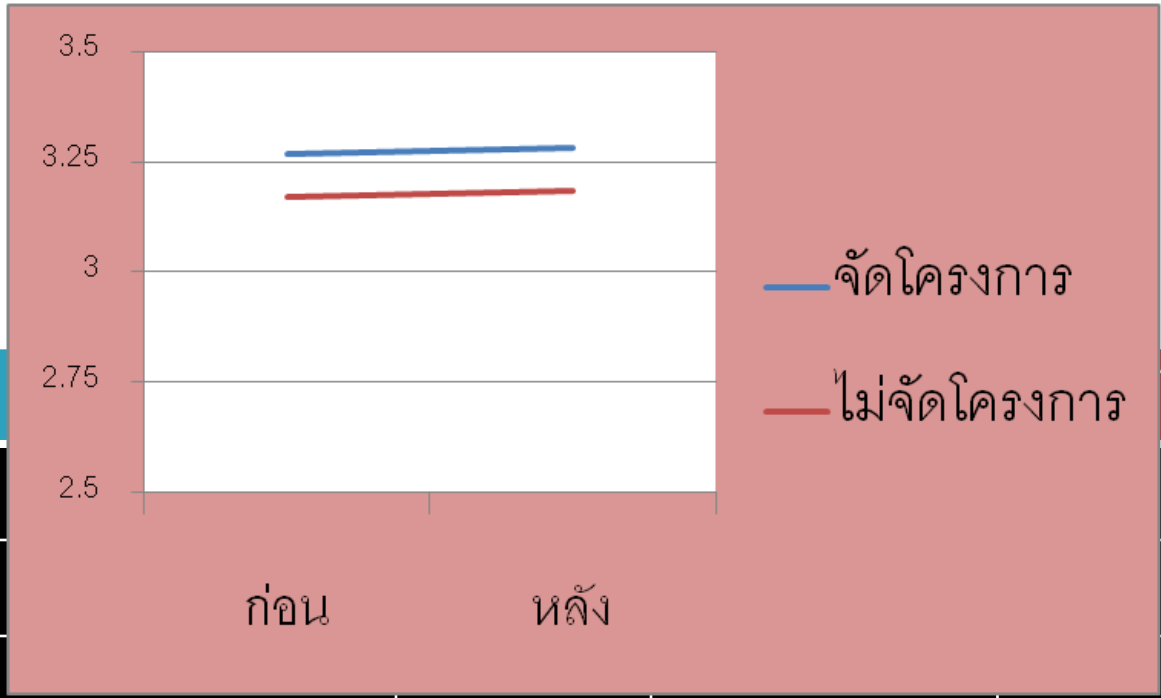
- ▶ แบ่งการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเรียน
  - มหาวิทยาลัย (ไม่ได้เก็บข้อมูลโครงการ)
  - อาชีวศึกษา
  - มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 3)
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 4)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

มัธยมปลาย

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	เวลา X โครงการ	โครงการ	เวลา
1 การเรียนศาสนา	100	96	-	-	-
2 อบรมคุณธรรม	95	91	-	-	-
3 พิธีกรรมศาสนา	91	91	-	-	-
4 ค่ายธรรมะ	41	23	0.00	0.10**	0.01
5 ค่ายคุณธรรมอื่น	55	14	0.01	0.05	0.01
6 ค่ายลูกเสือ	5	0	-	-	-
7 ต้านยาเสพติด	82	64	0.01	0.00	0.01
8 เสริมความประหยัด	91	68	0.00	-0.06	0.01
9 เสริมความซื่อสัตย์	96	86	-	-	-

มัธยมปลาย

โครงการ	โครงการ	เวลา

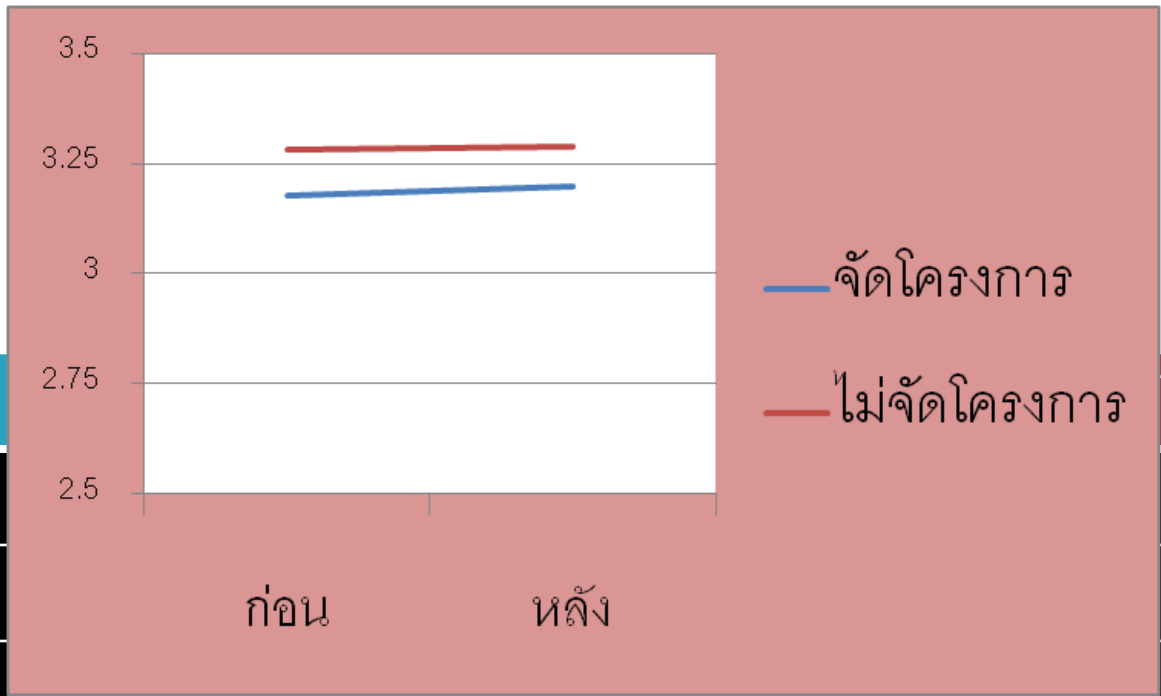
4 ค่ายธรรมะ	41	23	0.00	0.10**	0.01

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ)

มัธยมปลาย

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	เวลา X โครงการ	โครงการ	เวลา
10 เสริมมารยาท	96	77	0.00	-0.09	0.01
11 เสริมสามัคคี	77	73	0.02	0.04	0.01
12 เสริมความมีน้ำใจ	91	64	0.01	-0.03	0.01
13 บันทึกรักความดี	77	77	0.01	-0.10**	0.01
14 ร่วมมือผู้ปกครอง	77	73	0.01	0.00	0.01
15 ประกวดคุณธรรม	73	55	-0.01	-0.01	0.01
16 เสริมความสะอาด	100	96	-	-	-
17 เสริมความมีวินัย	91	68	-	-	-

มัธยมปลาย

โครงการ	โครงการ	เวลา

13 บันทึกความดี

77

77

0.01

-0.10**

0.01

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

- ▶ แบ่งการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเรียน
  - มหาวิทยาลัย (ไม่ได้เก็บข้อมูลโครงการ)
  - อาชีวศึกษา
  - มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - **มัธยมศึกษาตอนต้น**
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 3)
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 4)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

มัธยมต้น

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	ผลปฏิสัมพันธ์	โครงการ	เวลา
1 การเรียนศาสนา	100	96	-	-	-
2 อบรมคุณธรรม	96	87	-	-	-
3 พิธีกรรมศาสนา	96	96	-	-	-
4 ค่ายธรรมะ	61	35	-0.03	0.00	0.00
5 ค่ายคุณธรรมอื่น	61	30	0.00	0.05	0.00
6 ค่ายลูกเสือ	78	78	-0.04	-0.02	0.00
7 ต้านยาเสพติด	83	61	0.02	-0.06	0.00
8 เสริมความประหยัด	96	70	0.03	-0.01	0.00
9 เสริมความซื่อสัตย์	86	87	-	-	-

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

มัธยมต้น

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	ผลปฏิสัมพันธ์	โครงการ	เวลา
10 เสริมมารยาท	96	78	0.00	-0.05	0.00
11 เสริมสามัคคี	78	74	-0.01	-0.02	0.00
12 เสริมความมีน้ำใจ	87	65	0.02	0.06	0.00
13 บันทึกรักความดี	83	74	0.01	0.04	0.00
14 ร่วมมือผู้ปกครอง	78	70	-0.01	0.03	0.00
15 ประกวดคุณธรรม	74	57	0.01	0.01	0.00
16 เสริมความสะอาด	100	96	-	-	-
17 เสริมความมีวินัย	96	96	-	-	-

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

- ▶ แบ่งการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเรียน
  - มหาวิทยาลัย (ไม่ได้เก็บข้อมูลโครงการ)
  - อาชีวศึกษา
  - มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 3)
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 4)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

ประถมปลายชุด 3

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	ผลปฏิสัมพันธ์	โครงการ	เวลา
1 การเรียนศาสนา	97	97	-	-	-
2 อบรมคุณธรรม	97	94	-	-	-
3 พิธีกรรมศาสนา	90	87	-	-	-
4 ค่ายธรรมะ	52	45	0.01	0.06	-0.03*
5 ค่ายคุณธรรมอื่น	29	19	0.00	0.02	-0.03*
6 ค่ายลูกเสือ	77	77	0.01	-0.04	-0.03*
7 ต้านยาเสพติด	71	61	0.05*	0.05	-0.03*
8 เสริมความประหยัด	94	87	-	-	-
9 เสริมความซื่อสัตย์	81	74	0.02	-0.14	-0.03*

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

ประถมปลายชุด 3

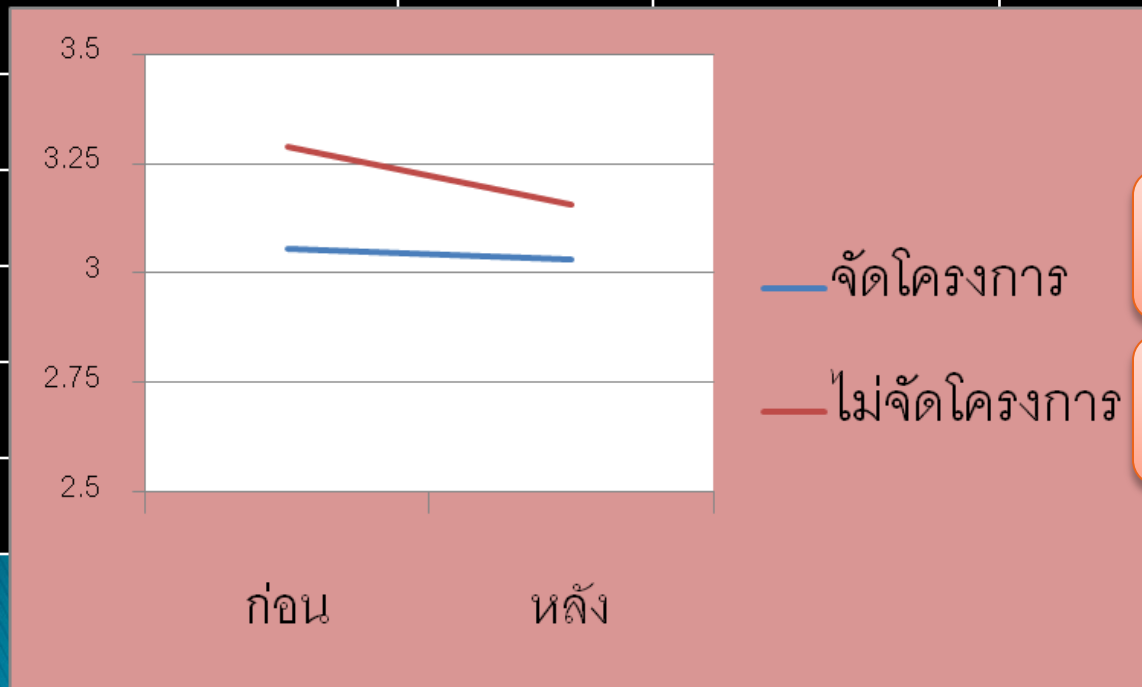
โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	เวลา X โครงการ	โครงการ	เวลา
10 เสริมมารยาท	84	77	0.02	-0.09	-0.03*
11 เสริมสามัคคี	74	71	0.05*	-0.18*	-0.03*
12 เสริมความมีน้ำใจ	65	55	0.00	0.02	-0.03*
13 บันทึกรักความดี	84	77	0.02	-0.12	-0.03*
14 ร่วมมือผู้ปกครอง	68	61	0.02	0.01	-0.03*
15 ประกวดคุณธรรม	55	39	0.03	0.00	-0.03*
16 เสริมความสะอาด	100	97	-	-	-
17 เสริมความมีวินัย	87	87	-	-	-

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

ประถมปลายชุด 3

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	โครงการ X เวลา	โครงการ	เวลา
11 เสริมสามัคคี	74	71	0.05*	-0.18*	-0.03*

$$d = -0.01$$

$$d = -0.07^{**}$$

ผลวิเคราะห์ข้อมูล (อิทธิพลของโครงการ)

- ▶ แบ่งการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเรียน
  - มหาวิทยาลัย (ไม่ได้เก็บข้อมูลโครงการ)
  - อาชีวศึกษา
  - มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 3)
  - **ประถมศึกษาตอนปลาย (ชุดที่ 4)**

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

ประถมปลายชุด 4

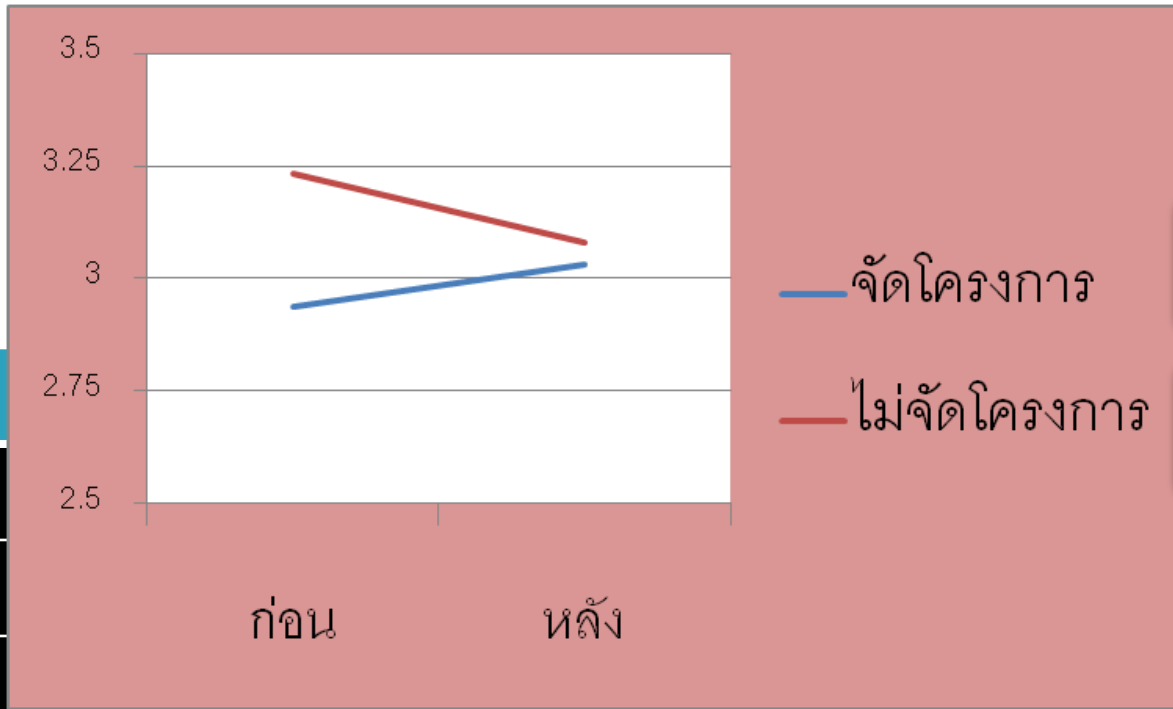
โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	โครงการ X เวลา	โครงการ	เวลา
1 การเรียนศาสนา	97	97	-	-	-
2 อบรมคุณธรรม	97	94	-	-	-
3 พิธีกรรมศาสนา	87	84	-	-	-
4 ค่ายธรรมะ	50	44	0.02	0.06	0.03
5 ค่ายคุณธรรมอื่น	31	22	-0.05	0.01	0.03
6 ค่ายลูกเสือ	75	75	-0.03	0.00	0.03
7 ต้านยาเสพติด	75	66	0.02	-0.01	0.03
8 เสริมความประหยัด	94	84	-	-	-
9 เสริมความซื่อสัตย์	78	72	0.00	0.01	0.03

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

▶ การจัดทำโครงการ

ประถมปลายชุด 4

โครงการ	ร้อยละทำ	ร้อยละทำทั้งหมด	โครงการ X เวลา	โครงการ	เวลา
10 เสริมมารยาท	84	78	0.07	-0.05	0.03
11 เสริมสามัคคี	72	69	0.02	-0.02	0.03
12 เสริมความมีน้ำใจ	69	59	0.02	0.08	0.03
13 บันทึกรักความดี	84	78	0.12*	-0.17*	0.03
14 ร่วมมือผู้ปกครอง	69	63	0.03	0.02	0.03
15 ประกวดคุณธรรม	56	44	0.01	0.00	0.03
16 เสริมความสะอาด	100	97	-	-	-
17 เสริมความมีวินัย	88	88	-	-	-

$d = 0.04^*$ แปลยชุด 4

$d = -0.08$

เวลา

13 วันที่มีความสุขดี	84	78	0.12*	-0.17*	0.03

อภิปรายผล

- ▶ ผลการวิจัยส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของโครงการ
- ▶ สำหรับโครงการที่ถึงระดับนัยสำคัญ พบว่าคะแนนพฤติกรรมคุณธรรม ยังอยู่ในระดับทำพฤติกรรมคุณธรรมบ่อย (3 ขึ้นไป)
- ▶ นอกจากนี้ โรงเรียนที่จัดทำโครงการยังมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรม ไม่เปลี่ยนแปลงมากระหว่างก่อนและหลัง เมื่อเทียบกับโรงเรียนที่จัดโครงการ

อภิปรายผล

- ▶ ข้อจำกัดในการบอกประสิทธิผลของโครงการ
  - อำนาจ (Power) ในการปฏิเสธสมมติฐานน้อย เนื่องจากว่ามีจำนวนกลุ่มตัวอย่างในระดับโรงเรียนน้อยเกินไป
  - ระยะเวลาที่วัดก่อนและหลัง ห่างกันเพียง 4 เดือน ซึ่งอาจยังไม่ส่งผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคุณธรรมในระดับสูง
  - อธิบายเชิงสาเหตุไม่ได้
  - อธิบายให้ชัดมากกว่านี้